

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 24.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 40 øvru á
1. síðu, 30 øvru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 24. juni 1944.

Bladid verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 1.50 + porto um fjórðingsárid

18. árg.

Tolsemi og skiljan.

Tað varð sagt, at vit Føroyingar vóru eitt so fámént fólk, at vit nógv verri enn aðrar tjóðir høvdu ráð til at færa eitt endaleyst politiskt klandur. Sjálvandi skuldi tað ikki verið so at skilt, at øll politisk hugsan hjá fólki skuldi verið gjørd einsættað, eingir flokkar verið við ymskum áskoð-
anum, hvussu lond skuldu verið stýrd, men øll gingið eftir sama bandi og haft sama hugsunnarhátt, sum tað sitandi landastýrið.

Tað er nettup eyðkenndi fyri mannkyn, at tað er skapt at mennast og skifta viðvikjandi hugsan um hetta ella hatta.

Skuldi ein einasta politisk hug sjón fingið vald, gjørdust víður-skiftini millum manna kæld og stírd, tey evnini, sum maðurin hevur til at ganga nýggjar leiðir í hugsan síni og friur seta fram sínar áskoðanir og síni úrslit, høvdu verið gjørd innibýrgd, og ein kryptilsvæstur kom at endanum á manna felagid.

Men hugsjónin og leiðin skuldi verið hon, at menn skiltu hvønn annan og høvdu tol við hvørjum øðrum — kundu komið til tað sál-
arligu støðu, ið verður kallað tolerance.

Tað var tað, ið øll hesi stóru andsmennini, sum menn nevna humanistar, prædikaðu um og bardust fyri. Fara at við tolni og ikki vilja deyða og dráp á mótstøðumann sín, hóast hann skuldi haft eina aðra áskoðan enn ein sjálvur, og hansara sýnið á lutir og víðurskifti var øðrvisi enn okkara.

Her var byrjað við at siga tað, at vit Føroyingar høvdu ikki ráð, tí vit vóru so fáméntir, at leika so í um okkara politisku stríðs-
evni. Og hatta er rætt sagt. Vit hava ikki ráð, vit meiri enn nøkur onnur tjóð mugu læra okkum tolerance, tolsemi; øll góð evni í fólki okkara mugu sleppa til verka, og eingi andalig virði mugu fara til spillis.

Er maður okkara mótstøðumaður, politiskur mótstøðumaður ella mótstøðumaður á annan hátt, so undirmeta vit ella vanvirða tær góðu síður, hann kann hava, ella í øðrum lagi kanska tuga hann burtur, tuga hann ihel, sum tey siga. Taka ikki tey verk, hann kanska gjørdi samfelagnum til gagns, upp á

tunguna og kæva so livið úr honum.

Kemur ein politisk hugsan fram, verður hon møtt við illgruna og verður misskild so út í odd og egg. Hon ger einum persónligan skaða, týnir moral og góðan sið í fólkinum og ferir eina landa-
spillu við sær.

Henda hugsan og uppfatan hjá fólki, sum av víðurskiftum er gjørd trongskygd og illtonkt, verður eisini livgað av monnum, sum vita betri, men sum siggja gagn í at øsa upp slíkar kenslur.

Vit eru í einari broytingartíð. einari tíð, sum nógv gyrðist og búast. Alt sýnist at vera í roki, og tá ið avtornar kann hugsast, at alt er í sorli.

Men vit kunnu ikki hugsa so. Verðin hevur tókst at verið í roki og sorli fyrr, og hon er komin undan aftur. Maður hevur tibetur fingið ta góðu Guds gávu at endurnýggjast og koma heilskapadur burtur úr einum ragnaroki. Øll virðir kunnu tykjast at vera týnd, men neistar eru í øskuni og liv kann fáast í aftur. Soleiðis fara vit eisini at vóna, at úrslitið verður hesa ferð.

Nógv liggur í øsku, men úr øskuni munu gripir fara at koma til sjóndar.

Vit eru so litil tjóð, so vit hava onga ávirkan á leikin, vit kunnu bara vera áskoðarar. Men hóast litil so eru vit ein limur á tí stóra buli, ið eitur mannasamfelagi, og vit standa ongantíð so úttan fyri, at tað ikki nýtir í, tá ið hin stóri bulurin fær sársaka. Og vit kenna eisini linna, tá ið sárin heilast.

Tað, ið vit áttu at lært í hesari tíð, var at samst so frætt, at vit fingi frægast burtur úr tíðini. Tað kann ikki væntast, at allir skula fylgja einum parti, men slík semja skuldi fingist í lag, at eitt felags yrkismál var uppsett, og tí kundu so partarnir fylgt.

Tað var nevnt, at hetta var ein broytingartíð og ein gyrðingartíð. Vit eiga tí við opnum eygum og vaknum sansum at hyggja eftir, kenna og kanna um, hvat ið víðurferst uttan um okkum og standa kláravknir, tá ið ið helmar.

Flóki.

KNÚT PETERSENS
SKÖSÖLA

Tlf. 265. Tórshavn. Tlf. 265.

Hendingar frá heimsbardaganum

Fyri vestan.

*Amerikanararnir hava nú tikið Cherbourg hálvøynna, og bert sjálvur býurin er eftir; men alopið á hann er byrjað. Kl. 2 s. p. hós-
dagin flugu stórar fløgfarar deildir yvir býn og tveittu mongd av bombum; ein tíma seinri byrjaðu so kanónirnar at dundra bæði á landi og sjøvi; síðan legdu her-
styrkirnar á, og ikki man tað vara leingi fyrr enn teir hava býn, sjáldum Týskurin berjist til síðsta mann, sum Hitler hevur boðið teimum at gera; also Stalingrad, Sebastopol og Tunis uppastur; men spurningurin er, um týskir soldátar framvegis vilja taka móti slík-
um boðum.*

*Bretar og Kanadjarar berjast sum harðast longur eysturi, soleiðis at Týskurin fær ikki tikið ein soldát burtur til hjálp móti Ameri-
kumonnum.*

Braubingir yvir Týskland fer fram í sama lagið. Berlin varð mikudagin alopið av meiri enn 1000 stórum fløgferum við jagara fylgi. Ruhr býir og Hamborg hava eisini fingið av at rita.

*Týskurin sendir framvegis flög-
for við ongum manni yvir suður Ongland og siga seg at gera stór-
an skaða við hesum vápn, men Onglendirar siga, at hetta vápnið skulu teir skjótt heina fyri.*

Annars halda menn, at orsökini til, at Týskurin ger so nøg burtur úr hesum vápn, er tann, at »Göbels» treingir til eitt ella annað at stíva tann týska heimafrontin av við.

Italia

Teir sameindu ganga stóðugt fram í stórum. Franskir hermenn hava tikið Elba — 20.000 fangar tóku teir har. — Enn er ikki gott at siga, nær Týskurin fer at royna at stóða har suðuri.

Finland.

Týskveldið kunngjórði Stalin, at Viborg var í teirra hendum; og at øll verndarvirki hjá Finnum av týðningi vóru brotin. Nú royna Finnar at seta nýtt landastýri við monnum, sum kunnu hugsast at fáa ein toluhagan frið í lag.

Japan.

*Amerikanarar hava vunnið stór-
an sigur í sjóslagi í Kyrrahavin-
um. Japanarar mistu nøg stór
skip og flýddu.*

Heimatíðindi

Síslumaður Djurhuus leypir yvir
borð til fólkaflokksmenninar.

Sum øllum monnum kunnugt vilja fólkaflokksmenn ongantíð landsins gagn, uttan at tað fellur so, at teir, teir »stóru», samstundis fáa í posa og sekk.

Nógv hevur verið málageipið hjá teim-
um um, at vit Føroyingar skulu hava okkara egnu umboðsmenn í útheiminum. Javnaðarmenn hava fyri árum síðani haft uppskot frammi um at fáa sent um-
boðsmenn til Íslands og Bretlands.

Men tað fall. Nú í seinastu tingsetu reisti Føroya
arbeidsmannafelag henda spurningin av
nýggjum. Og nú har til.

Umboðssessar vóru lýstir at vera
ledugir í Íslandi og Bretlandi.

Menn søktu. Umboðsmenn fyri vinnu-
livsfelaginu komu saman at velja menn-
inar. Men semja varð ikki um, at bara
fólkaflokksmenn skuldu verða valdir.

Annar, Íslandsmaðurin, ið valdur varð,
varð hildin at vera javnaðarmaður.

Nú varð eldur í koluni. Fólkaflokks-
menn søgdu: Heldur eingin maður, enn
at ikki stórkapitalista-tenarar vóru teir,
ið fóru.

So gjørdur teir »inntrigur». Og í avgerdarlætuni leypur Djurhuus
síslumaður frá Andassí Samuelsen yvir
til fólkaflokksmenninar og forkom út-
sendingunum.

„Norðbúgvinn“

fytti uppi »Nordstjernuna» í 4 dagar.

Nógur fiskur

á Føroya Banka. Fleiri skip royna við
snøri og linu. Eitt fekk 2400 banktoskar
í 2 dagar.

20-mannaveldið

feldi javnaðarmannapúpskotid í lands-
nevndini um at veita teim gomlu fulla
dyrtidarviðbót til ellisrentuna.

Tað sigst.

at Richard Long er vordin »knokkroytt-
ur» í skúlanum. Tey neyðar hárini, ið
eftiri vóru, var hann líka við at missa í
útsendingafundi uppi í tinghúsinum.

Steingrim Winther

hevur mist svøvnin, tí hann var fyri at
gera eina góða gerð.

Hann fall á knæ fyr Zacharisi um
vælsignadan at leypa nidan í Tinghúsið,
at gera tað ringt aftur, ið hann hevdi
gjørt gott.

Greinir

frá »kommunistisk kvinna» og aðrar
megu aftur bida vegna plásstrot.

Føroya Fólkaháskúli.

Vetrarskúli fyri drongir verður
frá 1. oktober til 28. februar.
Teir, ið ynskja styrk, mugu senda
bønarbræv til amtið innan 1. sep-
tember. Nærri frágreiðing hjá

Jóhannesi av Skarði.

Tlf. 243.

Tlf. 243.